

Lokal nr 6. Toftaholm, Ljungby

Belägenhet: Försöket ligger nära E4:an mellan Lagan och Dörarp ca 17 km norr om Ljungby (N-S koord: 6316800, Ö-V koord: 1391250, H.ö.h: 150 m). Skogsmarken är en frisk sandig-moig morän där översilning saknas. Ståndortindex enligt gran är H100=G28 och vegetationstypen är smalbladigt gräs.

Tillgänglighet: Om man kommer på E4:an måste man köra av vid avfarten norr om Lagan för att komma till försöket. Det finns en flygbild bifogad som visar med streckad röd linje hur man åker. Observera alltså att det inte går att åka över Norregård utan man måste åka av till höger från parallellvägen till E4:an. Man får stanna längs skogsbilvägen vid bommen och gå söderut till försöket. Parkeringsutrymmet är begränsat.

Trädslag: Vårtbjörk (*Betula pendula*)

Markägare: Södra Skogsägarna

Syfte: Avkommeprövning av nyutvalda plusträd för urval av genetiskt bra träd till fröplantager och för fortsatt, långsiktig skogsträdsförädling.

Anläggning: Plantering skedde i slutet av maj 1998 med ettåriga täckrotsplantor.

Material: Avkommor från plusträd som främst valts i Sverige, men även i Finland, Baltikum, Tyskland och Polen. Här ingår även material från svenska frötäcksbestånd (Börshult och Visingsö) samt material från fröplantagen i Ekebo.

Försöksplan: Randomiserat blockförsök med 127 olika sorter i 14 block (upprepningar) med 1 planta per sort i respektive block. Planteringsförbandet är 2×2 m. Areal: 0.7 ha.

Skötsel: Rönjningsgallring sensommaren 2006, där stamantalet reducerats med ca 50 % från ursprungliga 2500 st ha⁻¹, med syfte att få fram grov kvalitetsbjörk.

Produktion: Produktionsdata hösten 2006 (totalålder 10 år) framgår av tabell 1 nedan. Träden i det kvarvarande beståndet var hösten 2006 i snitt drygt 8 m höga och medelproduktionen efter 10 år är knappt 3 m³sk ha⁻¹ år⁻¹.

Tabell 1. Data i form av medelvärden över försöket i Toftaholm efter gallring 2006 samt uppgifter om gallringen.

Efter gallring				Utgallrat				Total produktion	
Antal	Dia	Höjd	Volym	Antal	Dia	Höjd	Volym	Volym	Volym
st ha ⁻¹	mm	dm	m ³ sk ha ⁻¹	st ha ⁻¹	mm	dm	m ³ sk ha ⁻¹	m ³ sk ha ⁻¹	m ³ sk ha ⁻¹ år ⁻¹
1367	66	83	22.8	923	42	60	4.7	27.5	2.8

Slutsatser: Mot bakgrund av att totalåldern endast är 10 år (hösten 2006) har tillväxten varit relativt bra. Produktionssiffrorna ovan visar medelvärdet för alla sorter i försöket. Spridningen mellan sorter är stor. I tabell 2 nedan visas medelvärden för alla, den sämsta respektive bästa sorten vid mätningar hösten 2003 (7 år) och hösten 2006 (10 år). Stamkvaliteten för varje träd klassificerades hösten 2003 i en 9 gradig skala där 1 var mycket dålig kvalitet (rakhet, grenighet) och 9 var mycket bra kvalitet. En stor spridning mellan sorter är en av grundförutsättningarna för effektiv skogsträdsförädling.

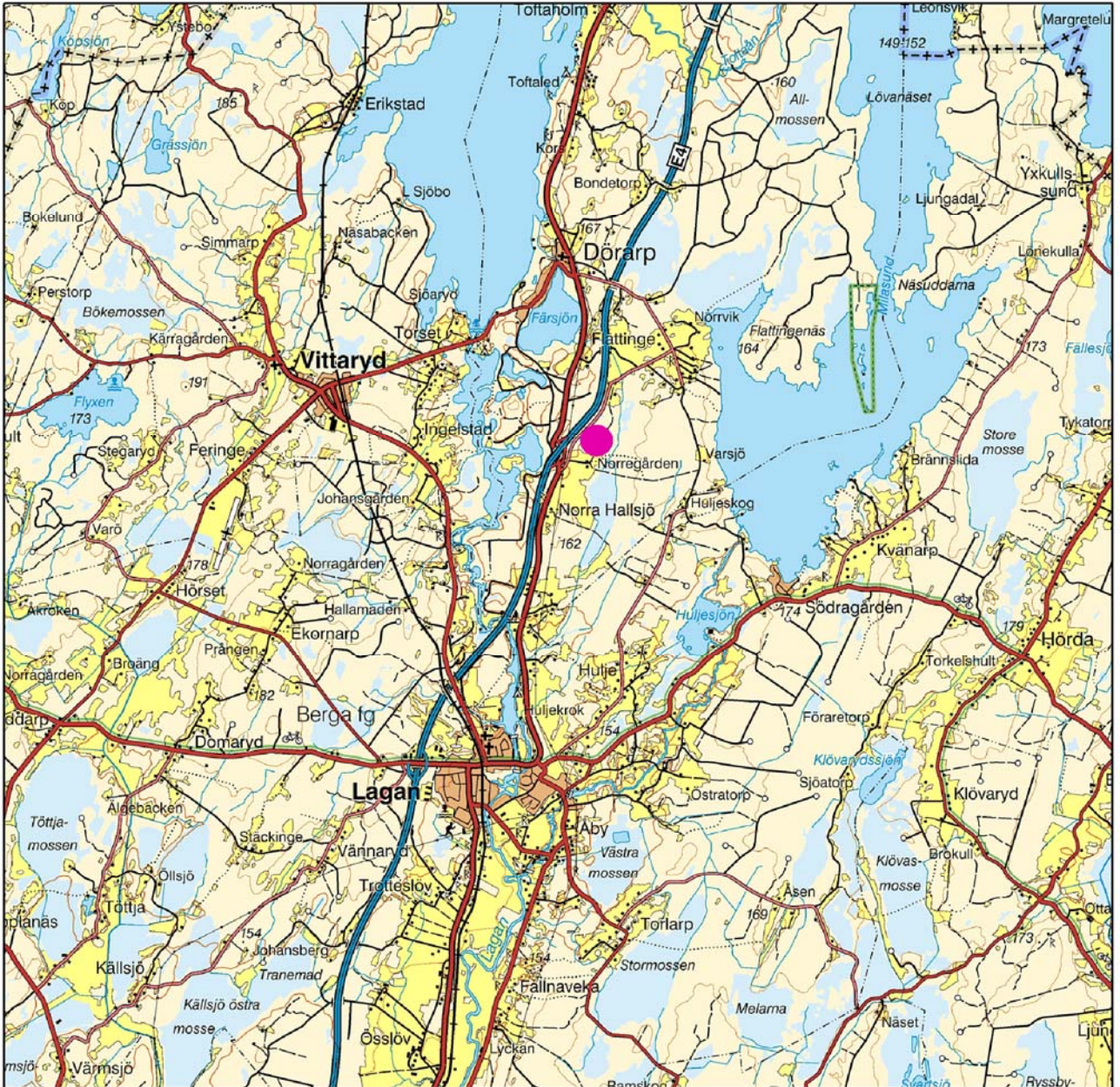
Tabell 2. Träddata vid 7 och 10 års ålder.

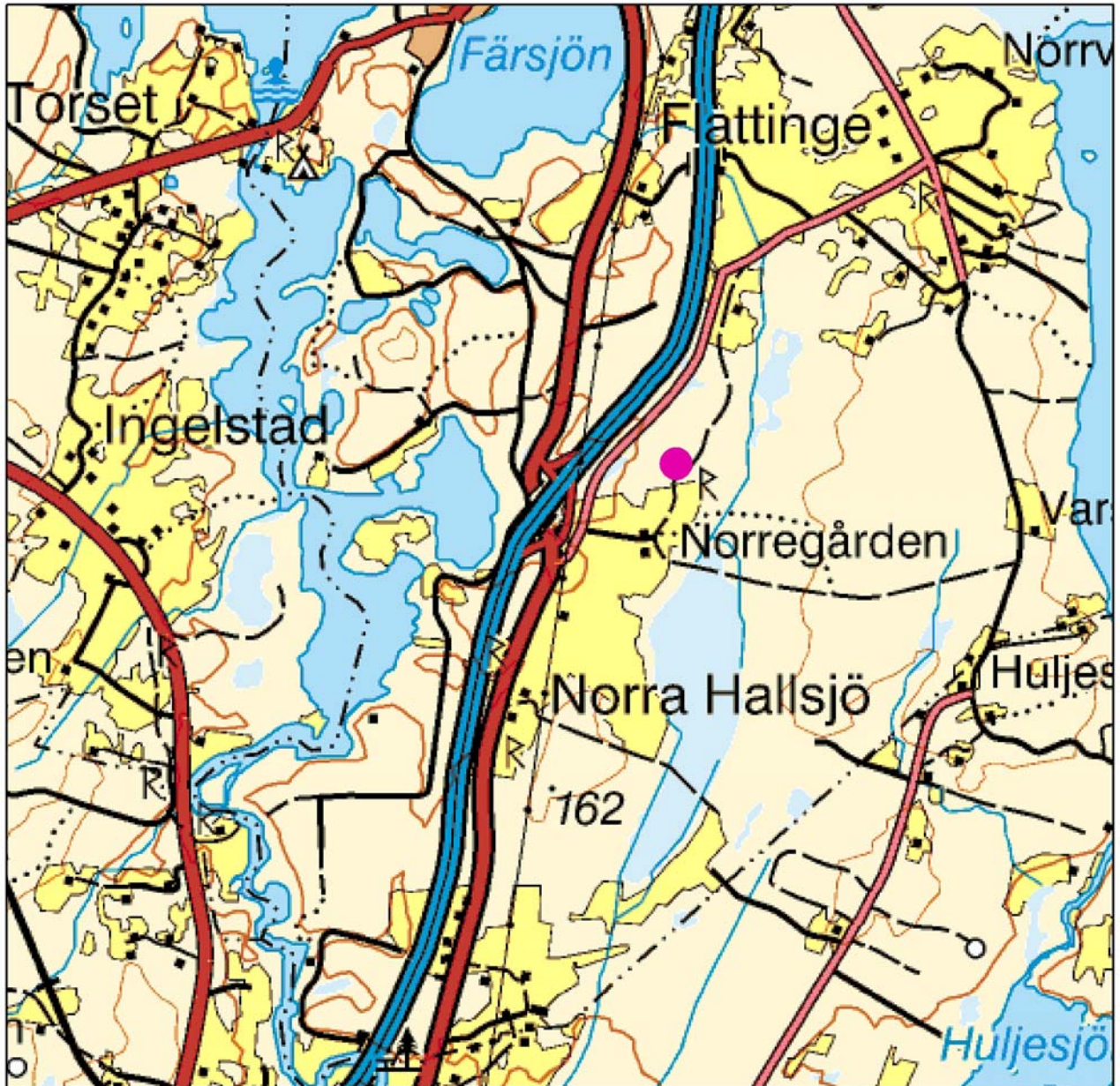
Sort	Diameter, mm		Höjd, dm		Stamkvalitet
	År 7	År 10	År 7	År 10	År 7
Medelv, Alla	35	51	66	83	4.9
Sämsta	25	41	41	67	3.8
Bästa	55	63	90	98	6.2

Idag används i södra Sverige främst vårtbjörk från växthusfröplantagen i Ekebo men på 1990-talet användes bl.a. den danska fröplantagen Nödebo (kallad dansk Visingsö, eftersom plantageträden ursprungligen härstammade från Visingsö). I försöket har alla träd tillhörande dels dansk Nödebo (gul) och dels en familj tillhörande växthusfröplantage Ekebo1 (röd) färgmarkerats i brösthöjd. Avsikten är att visa på skillnader mellan olika sorter men också visa att det finns skillnader inom en och samma sort. Observera att innan gallringen fanns 12 träd av Nödebo och 12 av Ekebo1. Efter gallring återstår 5 träd av Nödebo och 10 av Ekebo1 (Tabell 3). Eftersom dåliga träd med avseende på tillväxt och kvalitet prioriteras vid gallring och huggs bort, så indikerar det att många av de sämsta Nödeboträden avlägsnades i gallringen.

Tabell 3. Data över träd tillhörande dansk Nödebo och Ekebo1.

Två sorter som använts mycket i Sydsverige						
Sort	Träd	Dia, mm		Höjd, dm	Stamkvalitet	Skada
		7 år	10 år	7 år	7 år	
Nödebo	1	28	39	42	5	Dbst
Nödebo	2	47	66	60	6	Sprötkvist
Nödebo	3	34	59	51	4	Mek skada
Nödebo	4	57	87	66	3	Mek skada
Nödebo	5	45	59	60	5	Lutar
Medelv		42	62	56	4.6	
Ekebo1	1	43	63	53	5	Sprötkvist
Ekebo1	2	30	53	46	7	
Ekebo1	3	42	77	63	8	Lutar
Ekebo1	4	42	74	58	4	
Ekebo1	5	30	53	52	6	Sprötkvist
Ekebo1	6	48	82	74	6	
Ekebo1	7	38	68	54	5	Mek skada
Ekebo1	8	49	72	64	5	
Ekebo1	9	46	67	68	8	
Ekebo1	10	57	94	74	5	
Medelv		43	70	61	5.9	

Försök nr 6, Toftaholm

Björk

Parcellnummer finns angivet på aluminiumstolpe i parcellens nedre vänstra hörn

